

การอนุญาตตุลาการ คืออะไร

การอนุญาตตุลาการ คือ วิธีและขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยกฎหมายในการยุติการขัดแย้งระหว่างคู่กรณีอีกทางเลือกหนึ่งที่คู่กรณีตกลงกันว่าจะไม่นำข้อพิพาทดังกล่าวไปฟ้องศาล แต่ให้บุคคลคนหนึ่งหรือคณะบุคคล ซึ่งเรียกว่า อนุญาตตุลาการ มาเป็นผู้ตัดสินข้อพิพาท เพื่อให้การพิพาทกันระหว่างคู่กรณียุติลงหรือระงับไป

คดีพิพาทเกี่ยวกับการอนุญาตตุลาการ คืออะไร

คดีพิพาทเกี่ยวกับการอนุญาตตุลาการ คือ กรณีที่บุคคลสองฝ่ายหรือมากกว่านั้นเกิดข้อโต้แย้งเกี่ยวกับคดีแพ่งและพาณิชย์ จนกลายเป็นข้อพิพาทกันขึ้น และได้ตกลงกันไว้ล่วงหน้า หรือภายหลังจากที่มีข้อโต้แย้งกันนั้นให้อนุญาตตุลาการเป็นผู้ตัดสิน เพื่อให้กรณีพิพาทยุติหรือระงับไปไม่มีการพิพาทระหว่างกัน

อนุญาตตุลาการ คือใคร

การอนุญาตตุลาการ คือ บุคคลที่คู่กรณีแต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ตัดสินข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างคู่กรณีซึ่งบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งนั้น จะต้องมีความสัมพันธ์ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น มีความเป็นกลางและเป็นอิสระโดยไม่มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับคู่กรณี และมีความรู้ความสามารถในเรื่องที่พิพาทนั้น

คู่สัญญาที่จะทำสัญญาอนุญาตตุลาการ เป็นใครได้บ้าง

คู่สัญญาอนุญาตตุลาการนั้นจะต้องมีสภาพเป็นบุคคลตามกฎหมาย กล่าวคือ จะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้ และต้องมีความสามารถในการทำสัญญาตามที่กฎหมายกำหนด

สำหรับสถานะของคู่สัญญานั้น คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะเป็นหน่วยงานของทางราชการ กับเอกชนก็ได้ หรือคู่สัญญาจะเป็นเอกชนทั้งสองฝ่ายก็ได้เช่นกัน

ภายหลังจากที่คู่สัญญาได้ทำสัญญาอนุญาตตุลาการแล้ว หากต่อมา คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายหรือสิ้นสภาพความเป็นนิติบุคคลถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถสัญญาอนุญาตตุลาการนั้นก็ไม่ใช่ไป ยังคงมีผลใช้บังคับกันได้อยู่

สัญญาอนุญาตตุลาการคืออะไร

สัญญาอนุญาตตุลาการ คือ สัญญาที่คู่กรณีซึ่งพิพาทกันได้ทำสัญญาหรือข้อตกลงกันไว้ว่าจะให้อนุญาตตุลาการเป็นผู้ตัดสินชี้ขาดข้อพิพาทนั้น

สัญญาอนุญาตตุลาการ มีลักษณะดังต่อไปนี้

๑. คู่สัญญาอาจกำหนดข้อสัญญาอนุญาตตุลาการไว้เป็นส่วนหนึ่งของสัญญาหลัก หรือคู่สัญญาอาจตกลงทำสัญญาอนุญาตตุลาการแยกออกมาเป็นอีกฉบับหนึ่งต่างหากจากสัญญาหลักก็ได้

๒. คู่กรณีอาจตกลงทำสัญญาอนุญาตตุลาการกันไว้ก่อนที่将有ข้อพิพาทเกิดขึ้น หรือตกลงทำสัญญาอนุญาตตุลาการกันภายหลังจากที่มีข้อพิพาทเกิดขึ้นได้

๓. สัญญาอนุญาตตุลาการต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อคู่สัญญา หรือคู่สัญญาอาจจะตกลงกันไว้ในแบบอื่น เช่น การโต้ตอบกันทางจดหมาย แฟกซ์ เป็นต้น

ข้อพิพาทที่คู่กรณีจะทำสัญญาอนุญาตตุลาการ เกิดจากกรณีใดบ้าง

๑. ข้อพิพาทเกิดจากการที่คู่กรณีทำสัญญากัน เช่น สัญญาซื้อขาย สัญญาว่าจ้างก่อสร้างสัญญาเช่า เป็นต้น และคู่กรณีเกิดมีข้อขัดแย้งระหว่างกันเกี่ยวกับการปฏิบัติให้เป็นไปตามสัญญาดังกล่าว ซึ่งเรียกว่า “สัญญาหลัก” หรือ
๒. ข้อพิพาทเกิดจากการกระทำผิดกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น การกระทำโดยละเมิดที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

อนุญาตตุลาการมีที่มาอย่างไร

๑. คู่กรณีต้องกำหนดจำนวนอนุญาตตุลาการไว้ในสัญญาอนุญาตตุลาการซึ่งมีวิธีการดังต่อไปนี้ คือ ให้คณะอนุญาตตุลาการ ประกอบด้วย อนุญาตตุลาการที่คู่กรณีแต่งตั้งฝ่ายละเท่ากันเป็นจำนวนเลขคี่
๒. ถ้าคู่กรณีกำหนดจำนวนอนุญาตตุลาการเป็นจำนวนเลขคู่ให้อุญาตตุลาการร่วมกันตั้งอนุญาตตุลาการเพิ่มอีกคนหนึ่งเป็นประธานคณะอนุญาตตุลาการ
๓. ถ้าคู่กรณีไม่สามารถตกลงกำหนดจำนวนอนุญาตตุลาการได้ ให้มีอนุญาตตุลาการเพียงคนเดียว
๔. ถ้าคู่กรณีไม่อาจร่วมกันตั้งคนกลางเป็นอนุญาตตุลาการอีกคนหนึ่งได้ คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจให้ศาลมีคำสั่งแต่งตั้งอนุญาตตุลาการคนกลาง

อนุญาโตตุลาการสามารถถูกคัดค้าน ได้หรือไม่

เมื่อคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยื่นหนังสือแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการแบบประวัตินิติอนุญาโตตุลาการและแบบแสดงข้อเท็จจริง (อต.๑๐ ก) ต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการแล้ว ในทางปฏิบัติสถาบันอนุญาโตตุลาการจะทำการส่งสำเนาหนังสือแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการแบบประวัตินิติอนุญาโตตุลาการ และแบบแสดงข้อเท็จจริงของอนุญาโตตุลาการที่ได้รับการแต่งตั้ง ไปให้แก่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติของอนุญาโตตุลาการนั้น เมื่อคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับสำเนาเอกสารดังกล่าวจากสถาบันอนุญาโตตุลาการแล้ว คู่กรณีฝ่ายนั้นชอบที่จะขอทราบข้อมูล หรือข้อเท็จจริงของอนุญาโตตุลาการเพิ่มเติมได้ หรือหากเห็นว่า อนุญาโตตุลาการนั้น มีคุณสมบัติที่ไม่เหมาะสม ไม่มีความเป็นกลาง ขาดความรู้ความสามารถอันอาจกระทบต่อความยุติธรรมในชั้นอนุญาโตตุลาการ เช่น อนุญาโตตุลาการที่ได้รับการแต่งตั้งนั้นมีส่วนได้เสีย หรือเป็นที่ปรึกษา หรือเป็นผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นในบริษัท หรือหน่วยงานที่ เป็นผู้แต่งตั้ง คู่กรณีอีกฝ่ายชอบที่จะทำการคัดค้านอนุญาโตตุลาการของฝ่ายนั้นได้

ก่อนพิจารณาตัดสินในเนื้อหาแห่งคดี

คณะอนุญาโตตุลาการมีอำนาจพิจารณาในเรื่องใด

๑. คณะอนุญาโตตุลาการมีอำนาจตัดสินว่าตนเองมีอำนาจในการตัดสินข้อพิพาทที่ยื่นมาสู่ตนเองได้หรือไม่ เช่น มีกฎหมายกำหนดข้อจำกัดหรือข้อห้ามในเรื่องใดไว้หรือไม่ สัญญาอนุญาโตตุลาการกำหนดอำนาจของอนุญาโตตุลาการไว้ให้คณะอนุญาโตตุลาการมีอำนาจตัดสินข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีหรือไม่ เพียงใด

๒. คณะอนุญาโตตุลาการมีอำนาจตัดสินว่า สัญญาอนุญาโตตุลาการที่คู่สัญญาได้ตกลงกันไว้ นั้นสมบูรณ์หรือไม่ เช่น สัญญาอนุญาโตตุลาการตกเป็นโมฆะอันจะทำให้เสียเปล่าไปหรือไม่

๓. คณะอนุญาโตตุลาการมีอำนาจพิจารณาคัดค้านว่า คณะอนุญาโตตุลาการที่แต่งตั้งขึ้นนั้นสมบูรณ์หรือไม่

กฎหมายกำหนดเรียกคู่กรณีในข้อพิพาท ว่าอย่างไร

คู่กรณีฝ่ายที่ยื่นคำเสนอข้อพิพาท (คำฟ้อง) เพื่อให้อนุญาตตุลาการตัดสินนั้น จะมีสถานะเป็น “ผู้เรียกร้อง”

สำหรับคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งหรือฝ่ายตรงข้ามนั้นก็จะมีหน้าที่ต้องยื่นคำคัดค้าน (คำให้การ) ต่ออนุญาตตุลาการ ซึ่งเรียกว่า “ผู้คัดค้าน”

การพิจารณาตัดสินข้อพิพาท ของคณะอนุญาตตุลาการโดยสังเขปเป็นอย่างไร

๑. เมื่อคู่กรณีได้ดำเนินการยื่นคำเสนอข้อพิพาทหรือได้ยื่นคำคัดค้านและข้อเรียกร้องแย้ง (ถ้ามี) ต่อสำนักอนุญาตตุลาการ

๒. คู่กรณีแต่ละฝ่ายได้ดำเนินการแต่งตั้งอนุญาตตุลาการฝ่ายของตนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

๓. สำนักอนุญาตตุลาการจะดำเนินการนัดคู่กรณีทั้งสองฝ่าย (นัดพร้อม) เพื่อตั้งประธานอนุญาตตุลาการ กำหนดประเด็นข้อพิพาทของคดี และกำหนดวันสืบพยาน

๔. คณะอนุญาตตุลาการจะดำเนินการสืบพยานหลักฐานต่างๆ ตามที่คู่กรณีได้นำพยานหลักฐานต่างๆ ของตนเข้าสืบ

๕. คณะอนุญาตตุลาการจะนัดประชุมเพื่อจัดทำคำตัดสินข้อพิพาทและจัดส่งสำเนาคำตัดสินให้แก่คู่พิพาททุกฝ่ายเพื่อบังคับตามหรือคัดค้านคำตัดสินของคณะอนุญาตตุลาการต่อไป

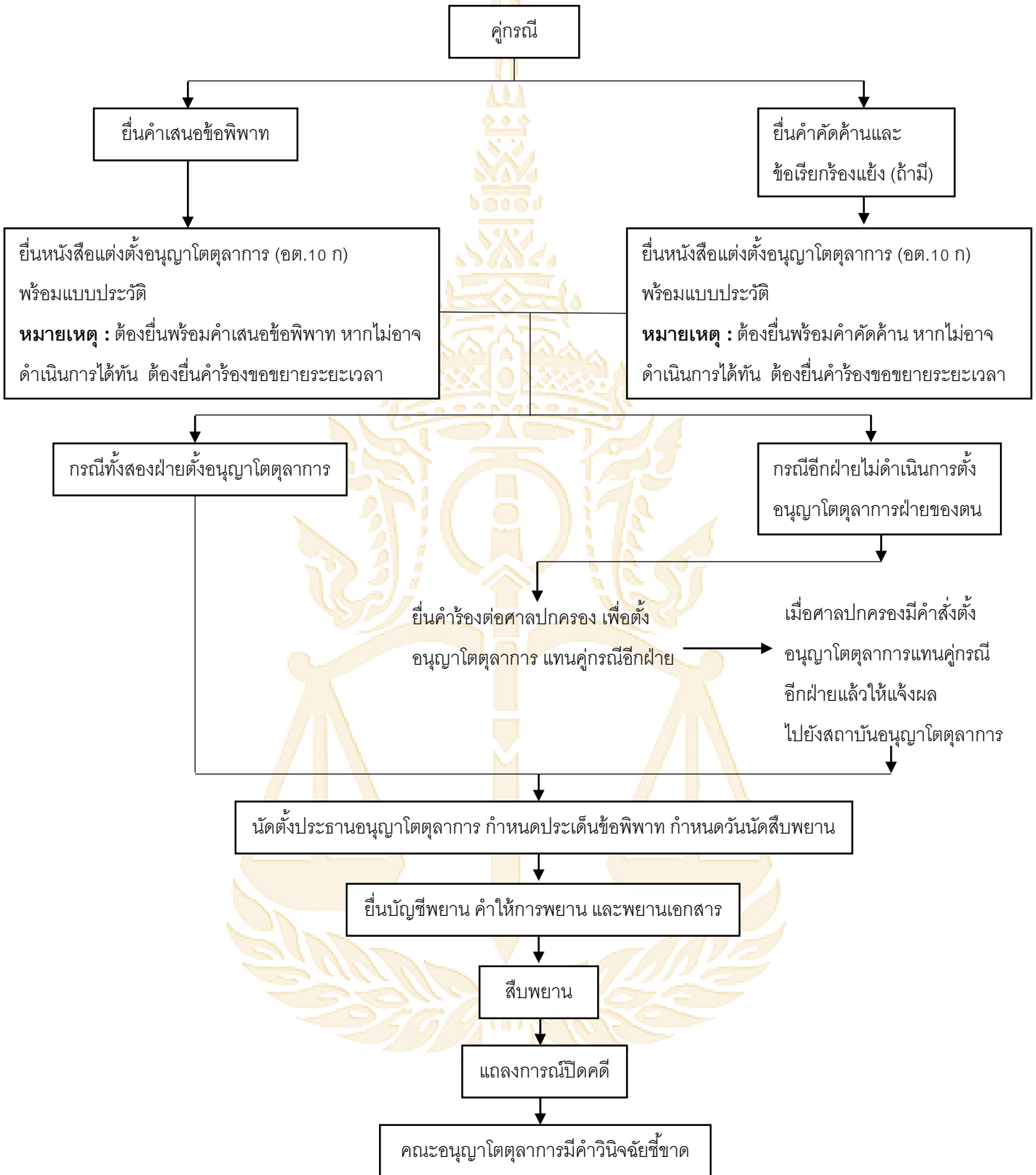
ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปรับฟัง การสืบพยานชั้นอนุญาตตุลาการได้หรือไม่

หลักการพิจารณาคดีของศาลต้องทำโดยเปิดเผยประชาชนทั่วไป สามารถเข้าฟังการพิจารณาคดีของศาลได้ กระทั่งสื่อมวลชนก็อาจรับฟังและนำเสนอข่าวได้ง่าย ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อภาพพจน์ทางธุรกิจและการรักษาความลับของคู่พิพาท เว้นแต่ว่าจะมีการพิจารณาคดีเป็นการลับซึ่งมีเป็นส่วนน้อย ในทางกลับกันหลักการดำเนินกระบวนพิจารณาของอนุญาตตุลาการในการสืบพยานและกระบวนพิจารณาคือ กระทำการเป็นการลับประชาชนทั่วไปที่ไม่ใช่คู่พิพาทและสื่อมวลชนจึงไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าฟังการพิจารณาของอนุญาตตุลาการ

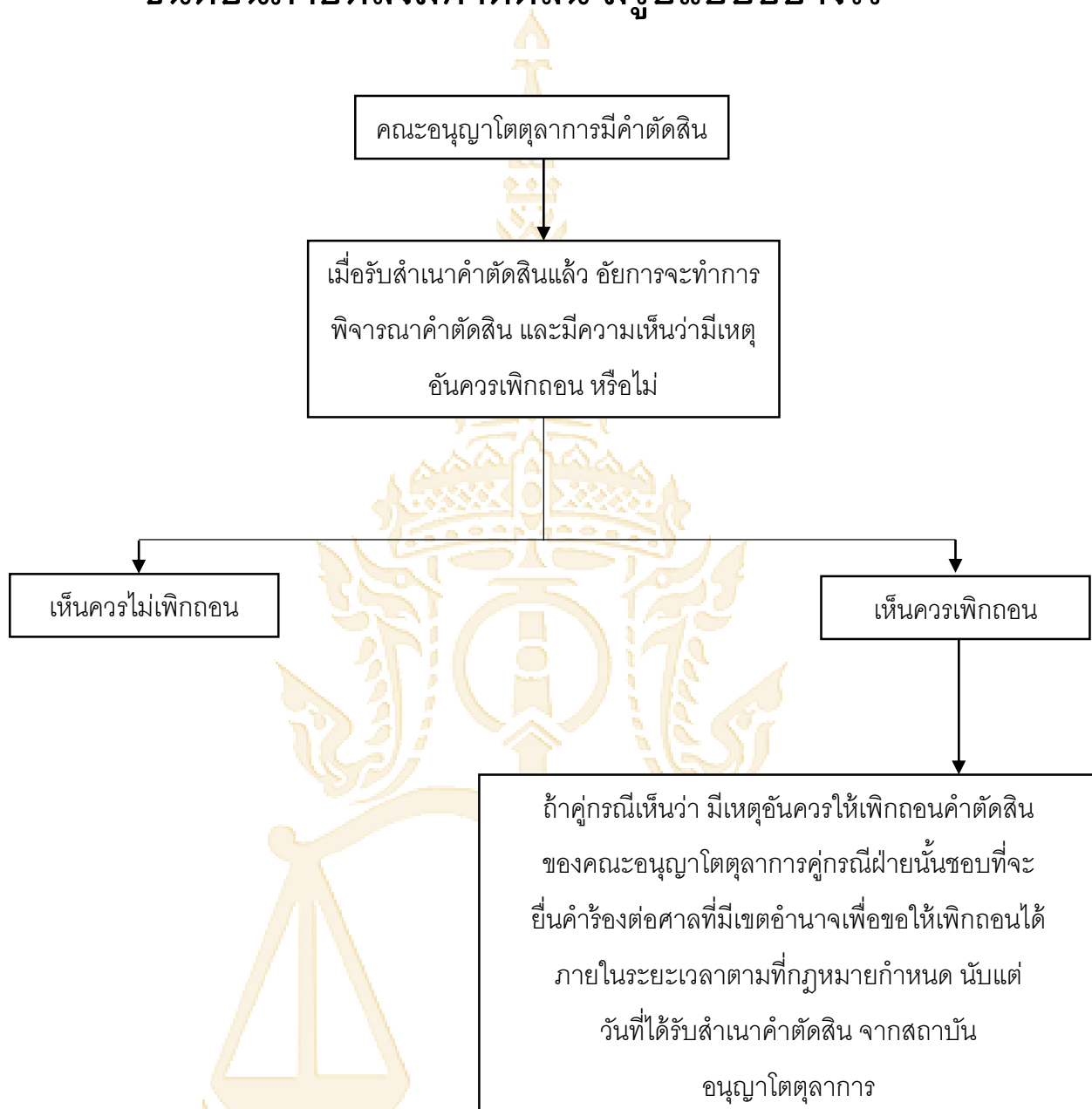
เมื่อมีผลคำตัดสินแล้ว ต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป

หากเห็นด้วยกับคำตัดสินของคณะอนุญาตตุลาการ คู่พิพาทฝ่ายนั้นต้องดำเนินการให้มีการบังคับตามคำตัดสินของคณะอนุญาตตุลาการโดยให้คู่พิพาทฝ่ายนั้นยื่นคำร้องพร้อมแสดงต้นฉบับคำตัดสินหรือสำเนาที่รับรองถูกต้อง และต้นฉบับสัญญาอนุญาตตุลาการหรือสำเนาที่รับรองถูกต้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดนับแต่วันที่อาจบังคับตามคำตัดสินได้เพื่อให้ศาลทำการไต่สวนและมีคำพิพากษาบังคับตามคำตัดสินดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 42 วรรคหนึ่ง หากไม่เห็นด้วยกับคำตัดสินของคณะอนุญาตตุลาการ คู่พิพาทฝ่ายนั้นต้องดำเนินการคัดค้านคำตัดสินของคณะอนุญาตตุลาการโดยให้คู่พิพาทฝ่ายนั้นขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจเพิกถอนคำตัดสินด้วยการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำตัดสิน หรือถ้าเป็นกรณีมีการขอให้คณะอนุญาตตุลาการแก้ไขหรือตีความคำตัดสิน หรือคำตัดสินเพิ่มเติมนับแต่วันที่คณะอนุญาตตุลาการได้แก้ไขหรือตีความคำตัดสินหรือทำคำตัดสินเพิ่มเติมแล้ว ตามพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 40

กระบวนการพิจารณาอนุญาตไต่สวนการ มีลักษณะอย่างไร

ขั้นตอนภายหลังจากมีคำตัดสิน มีรูปแบบอย่างไร

ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย และค่าป่วยการอนุญาตโตตุลาการ เป็นจำนวนเท่าใด

ในการดำเนินคดีอนุญาตโตตุลาการนั้น คู่กรณีในข้อพิพาทอนุญาตโตตุลาการ มีหน้าที่ในการเสียค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย และค่าป่วยการในการดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตโตตุลาการ ซึ่งรายการค่าใช้จ่ายและจำนวนเงินเป็นเท่าใดนั้น ขึ้นอยู่กับแต่ละสถาบันอนุญาตโตตุลาการได้กำหนดไว้ในกรณีคู่กรณีเลือกใช้สถาบันอนุญาตโตตุลาการ สำนักอนุญาตโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม ในทางปฏิบัติสถาบันอนุญาตโตตุลาการนี้ ได้กำหนดค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการ เช่น ค่าป่วยการในชั้นอนุญาตโตตุลาการ ค่าใช้จ่ายในการอนุญาตโตตุลาการ ค่าดำเนินการนอกเวลาราชการ ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการอนุญาตโตตุลาการ เป็นต้น

ทั้งนี้ ตามรายละเอียดปรากฏตามที่สถาบันอนุญาตโตตุลาการกำหนด

สถานที่ ที่จะยื่นคำเสนอข้อพิพาท

๑. สถาบันอนุญาตโตตุลาการ สำนักอนุญาตโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งตั้งอยู่ที่ อาคารศาลอาญา ชั้น ๕ ถนนรัชดาภิเษก แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
๒. สถาบันอนุญาตโตตุลาการ กระทรวงยุติธรรม ซึ่งตั้งอยู่ที่ อาคารภิรัชทาวเวอร์ ชั้น ๒๖ (เอ็มควอเทียร์) ๖๘๙ ถนนสุขุมวิท กรุงเทพมหานคร (สถานีรถไฟฟ้ามหานคร สายสีลม สถานีสีลม-พหลโยธิน)
๓. สำนักอนุญาตโตตุลาการ สภากอการค้าไทย ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนราชบพิธ แขวงราชบพิธ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่หน่วยงานของทางราชการขอความอนุเคราะห์ต่อสำนักอนุญาตโตตุลาการ สำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อขอให้จัดอัยการช่วยดำเนินคดีให้แก่หน่วยงานของทางราชการนั้น อัยการจะยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาตโตตุลาการ สำนักอนุญาตโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม ตามที่คู่กรณีได้ตกลงกันในสัญญาอนุญาตโตตุลาการ

คดีพิพาทเกี่ยวกับการอนุญาตตุลาการ

ในกระบวนการทางอนุญาตตุลาการนั้น อัยการจะมีบทบาทที่สำคัญในกระบวนการดังกล่าวอยู่ ๒ กรณี คือ

๑. อัยการในฐานะผู้ว่าความในคดี

เนื่องจากอัยการ (กฎหมายกำหนดให้เรียกพนักงานอัยการ) มีภารกิจต้องดำเนินคดี (ว่าความ) แทนหน่วยงานของทางราชการที่เป็นกระทรวง ทบวง กรม จังหวัด อำเภอ ในกรณีที่หน่วยงานของทางราชการเกิดมีข้อพิพาทกับคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง และคู่กรณีทำสัญญาตกลงกันมอบให้อนุญาตตุลาการตัดสินข้อพิพาท นั้น

นอกจากนั้น เมื่อพนักงานอัยการเห็นสมควร พนักงานอัยการยังมีภารกิจรับว่าต่างหรือแก้ต่างให้แก่เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของทางราชการที่เป็นองค์การมหาชน หรือนิติบุคคล ซึ่งมีใช้หน่วยงานของทางราชการ แต่ได้มีพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งขึ้น ในกรณีที่หน่วยงานของทางราชการดังกล่าวมีข้อพิพาทกับคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งและคู่กรณีทำสัญญาตกลงกันมอบให้อนุญาตตุลาการตัดสินข้อพิพาทนั้น แต่ทั้งนี้ กรณีพนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินคดีให้ได้ดังกล่าวมานั้น จะต้องมิใช่กรณีที่เป็นข้อพิพาทกับรัฐบาลหรือระหว่างหน่วยงานของทางราชการด้วยกันเอง

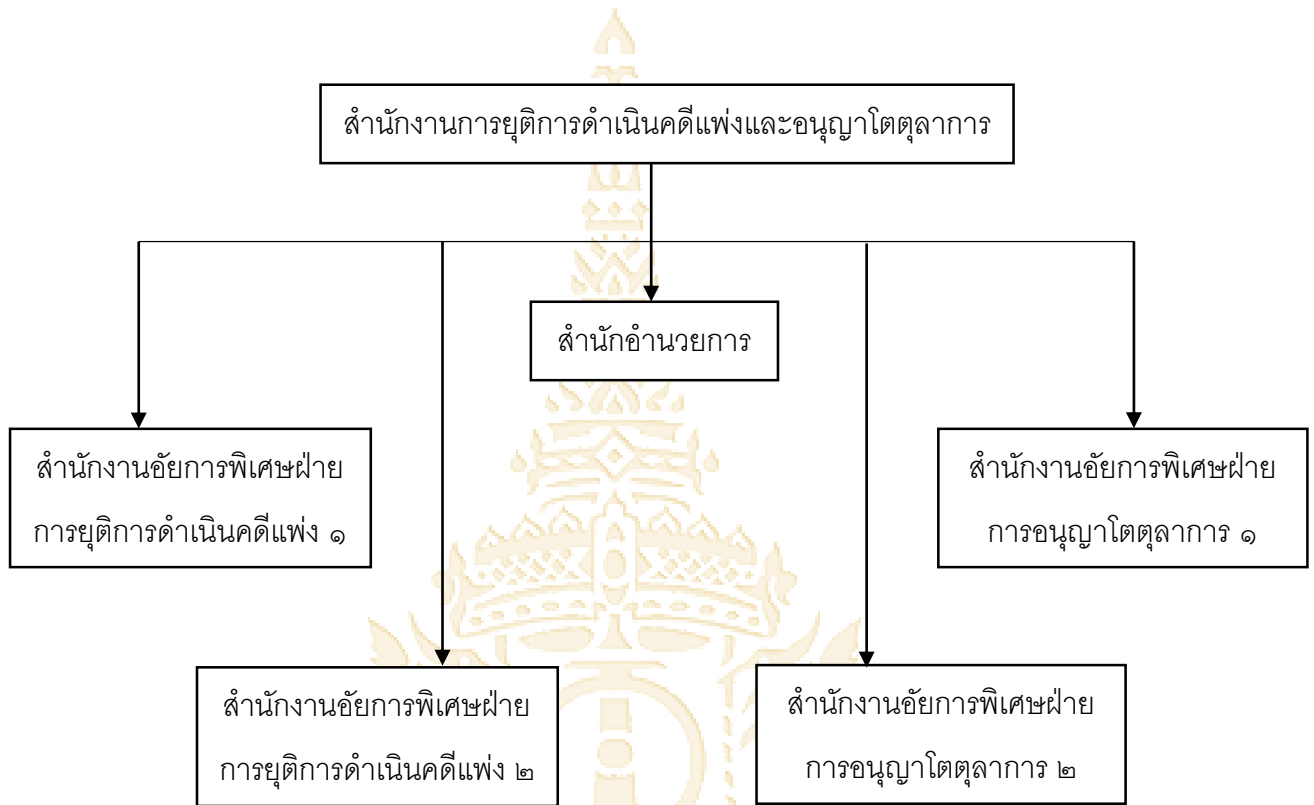
ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น หน่วยงานของทางราชการจึงขอให้พนักงานอัยการดำเนินคดีข้อพิพาทในชั้นการพิจารณาตัดสินข้อพิพาทของอนุญาตตุลาการแทนได้

๒. อัยการในฐานะอนุญาตตุลาการ

อัยการสามารถได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอนุญาตตุลาการได้ โดยคู่กรณีที่มีความประสงค์ต้องการให้อัยการเป็นอนุญาตตุลาการฝ่ายของตนนั้น จะต้องขอความอนุเคราะห์จาก สำนักงานอัยการสูงสุดให้เป็นผู้ดำเนินการพิจารณาสรรหา และทำการแต่งตั้งอัยการเป็นอนุญาตตุลาการได้เช่นกัน

การแต่งตั้งอัยการเป็นอนุญาตตุลาการ นั้น จะต้องได้รับการอนุมัติจากอัยการสูงสุด

โครงสร้างของสำนักงานอนุญาติตตูลาการเป็นอย่างไร

สำนักงานอำนวยการสูงสุดได้จัดตั้งสำนักงานอำนวยการพิเศษฝ่ายการอนุญาติตตูลาการเป็นหน่วยงานภายใน อยู่ในสังกัดสำนักงานการยุติการดำเนินคดีแพ่งและอนุญาติตตูลาการ โดยมีอธิบดีสำนักงานการยุติการดำเนินคดีแพ่งและอนุญาติตตูลาการ เป็นผู้บังคับบัญชา เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินคดีในคดีพิพาทที่มียื่นคำเสนอข้อพิพาท (การฟ้อง) ต่อสถาบันอนุญาติตตูลาการ เพื่อขอให้อนุญาติตตูลาการมีคำตัดสินข้อพิพาท นั้น โดยจัดให้มีอำนวยการดำเนินคดี (ว่าความ) ให้แก่หน่วยงานของทางราชการ

ปัจจุบันสำนักงานอนุญาติตตูลาการได้มีการแบ่งเป็น ๒ สำนักงาน ได้แก่ สำนักงานอำนวยการพิเศษฝ่ายการอนุญาติตตูลาการ ๑ และสำนักงานอำนวยการพิเศษฝ่ายการอนุญาติตตูลาการ ๒ สำนักงานอำนวยการพิเศษฝ่ายการอนุญาติตตูลาการทั้งสองสำนักงาน มีอำนาจดำเนินคดีอนุญาติตตูลาการ ซึ่งเกิดขึ้นในทุกๆ ทัองที่ทั่วประเทศไทย

คดีในชั้นอนุญาโตตุลาการซึ่งอัยการรับว่าความให้มี มีที่ประเภท

คดีในชั้นอนุญาโตตุลาการแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท

๑. คดีว่าต่าง คือ คดีที่หน่วยงานของทางราชการซึ่งอ้างว่าคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งกระทำผิดสัญญา และมีความประสงค์ให้พนักงานอัยการยื่นคำเสนอข้อพิพาท (ยื่นคำฟ้อง) ต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ เพื่อให้อนุญาโตตุลาการมีคำตัดสินให้คู่สัญญาฝ่ายนั้นชำระหนี้หรือปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อตกลงในสัญญา

๒. คดีแก้ต่าง คือ คดีที่หน่วยงานของทางราชการถูกคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งกล่าวหาว่าหน่วยงานของรัฐนั้นกระทำผิดสัญญา (ถูกฟ้อง) โดยคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งนั้นมุ่งหมายให้อนุญาโตตุลาการมีคำวินิจฉัยให้คู่สัญญาฝ่ายหน่วยงานของทางราชการรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย หรือถูกบังคับให้กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เป็นไปตามข้อตกลงที่ได้ตกลงกันไว้ในสัญญาให้แก่คู่สัญญาฝ่ายนั้น หน่วยงานของทางราชการจึงขอให้พนักงานอัยการยื่นคำคัดค้าน (คำให้การ) ต่อผู้คดีแทน

ในกรณีที่หน่วยงานของทางราชการที่ขอให้อัยการแก้ต่างเห็นว่า คนมีสิทธิที่จะเรียกร้องให้คู่สัญญาฝ่ายเอกชนกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือต้องชดใช้ค่าเสียหายแล้ว หน่วยงานของรัฐจะขอให้พนักงานอัยการพิจารณาดำเนินการยื่น “ข้อเรียกร้องแย้ง” ไว้ในคำคัดค้านด้วยก็ได้

สถาบันอนุญาโตตุลาการที่รับคำเสนอข้อพิพาทไว้ดำเนินการจะกำหนดให้เป็น “ข้อพิพาทหมายเลขดำที่...” และเมื่ออนุญาโตตุลาการมีคำตัดสินแล้ว จะกำหนดให้เป็น “ข้อพิพาทหมายเลขแดงที่...” กำหนดเรียกฝ่ายที่ยื่นคำเสนอข้อพิพาท “ผู้เรียกร้อง” และกำหนดเรียกฝ่ายผู้ถูกยื่นคำเสนอข้อพิพาทว่า “ผู้คัดค้าน” (ผู้เรียกร้อง คือ โจทก์ในคดีแพ่ง หรือผู้ฟ้องคดีในคดีปกครองผู้คัดค้าน คือ จำเลยในคดีแพ่ง หรือผู้ถูกฟ้องในคดีปกครอง)

ในการส่งเรื่องให้อัยการดำเนินการต้องใช้อะไรบ้าง

๑. หนังสือนำเสนอ เป็นหนังสือในนามหน่วยงานที่เป็นนิติบุคคล

ของผู้ส่ง

๑.๑ กรณีว่าต่าง ระบุในหนังสือนำส่งโดยชัดเจนว่าจะเรียกร้องจากผู้ใด เรียกร้องอะไร จำนวนเงิน (ทุนทรัพย์) ที่เรียกร้อง, วันครบกำหนดอายุความ, ความประสงค์ในการแต่งตั้งอนุญาตโตตุลาการ รวมทั้งสรุปข้อเท็จจริงที่เป็นประเด็นสำคัญของเรื่อง ควรส่งเอกสารให้อัยการพิจารณาดำเนินการแต่เนิ่นๆ อย่างน้อยที่สุดก่อนสิ้นกำหนดอายุความ ๓ เดือน

๑.๒ กรณีแก้ต่าง นำส่งคำเสนอข้อพิพาทไปพร้อมกับหนังสือนำส่งแจ้งความประสงค์ให้ดำเนินการคัดค้านคำเสนอ ข้อพิพาท ความประสงค์ในการแต่งตั้งอนุญาตโตตุลาการ ในกรณีประสงค์ให้เรียกร้องแย้งด้วย ต้องระบุในหนังสือนำส่งว่าประสงค์จะเรียกร้องอะไร จำนวนเงิน (ทุนทรัพย์) ที่เรียกร้อง รวมทั้งสรุปข้อเท็จจริงที่เป็นประเด็นสำคัญของเรื่อง

หากใกล้จะครบกำหนดระยะเวลายื่นคำคัดค้านแล้วแต่หน่วยงานยังไม่สามารถส่งเรื่องได้ทันหน่วยงานควรยื่นขอขยายระยะเวลายื่นคำคัดค้านไปก่อน แล้วรีบส่งเรื่องให้อัยการพิจารณาโดยด่วน

๒. เอกสารที่ต้องนำส่งพร้อมกับหนังสือนำส่งให้ดำเนินคดี

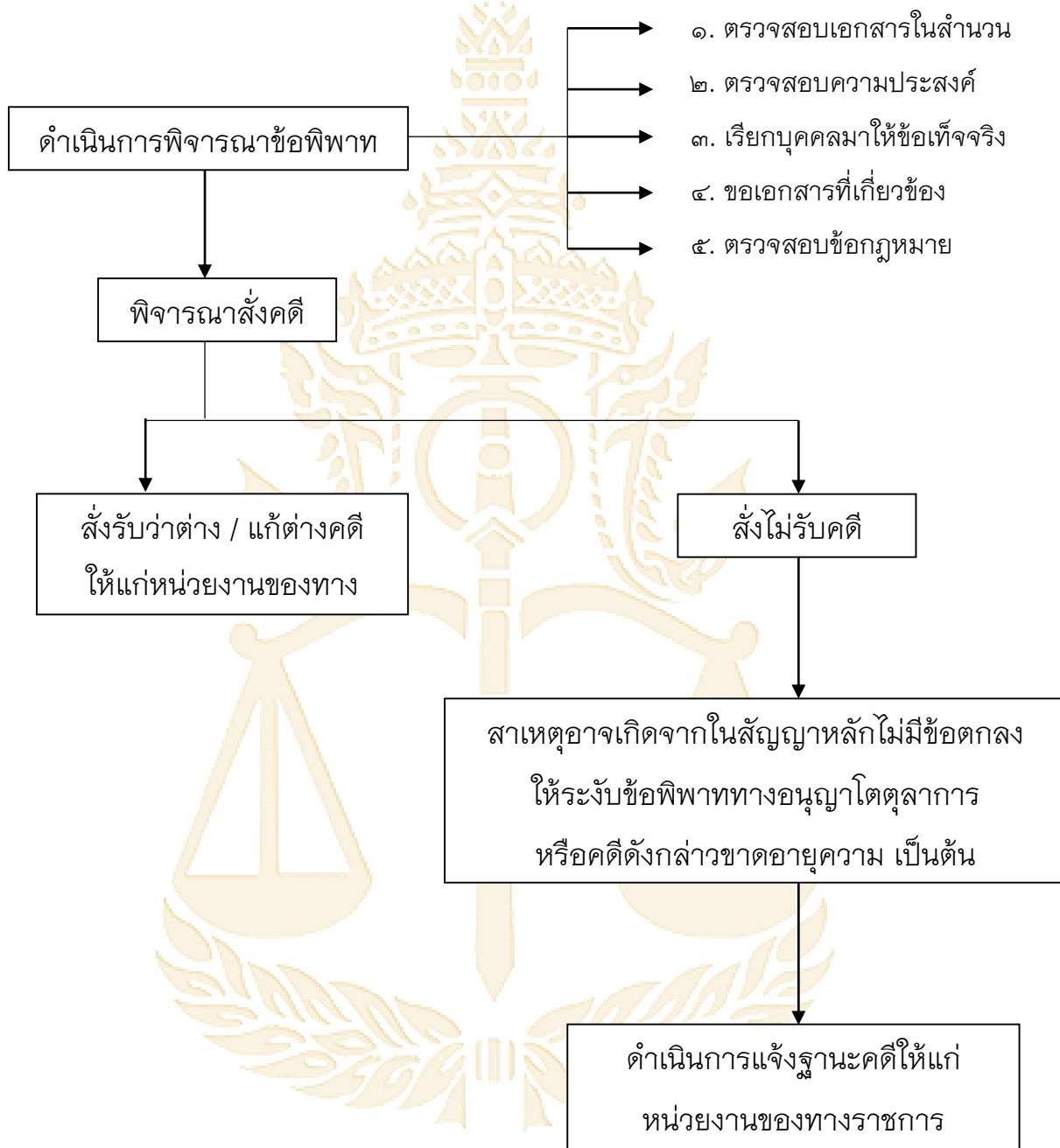
เมื่อหน่วยงานของทางราชการมีความประสงค์ที่ต้องการให้อัยการช่วยดำเนินการว่าต่างหรือแก้ต่างให้แก่หน่วยงานของตนแล้ว หน่วยงานของทางราชการจะต้องดำเนินการจัดเตรียมเอกสาร หลักฐานต่างๆ มาให้แก่อัยการ ดังนี้

กรณีต้องการให้อัยการรับว่าต่าง	กรณีต้องการให้อัยการรับแก้ต่าง
<p>๑. หนังสือมอบอำนาจ (อต.๒๐) พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น สำเนาบัตรประชาชน, สำเนาบัตรข้าราชการ, สำเนาคำสั่งที่ได้รับการแต่งตั้งต่างๆ</p> <p>๒. หนังสือแต่งตั้งอนุญาตโตตุลาการ (อต.๑๐) พร้อมแบบประวัติ และแบบแสดงข้อเท็จจริง</p> <p>๓. สัญญาหลัก (สัญญาที่มีการกำหนดให้คู่กรณีระงับข้อพิพาททางอนุญาตโตตุลาการ)</p> <p>๔. สรุปข้อเท็จจริง</p> <p>๕. เอกสารหรือหลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงในคดี เช่น หนังสือทวงถาม, หนังสือบอกเลิกสัญญา, สัญญาเรียกค่าปรับ เป็นต้น</p>	<p>๑. หนังสือมอบอำนาจ (อต.๒๐) พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น สำเนาบัตรประชาชน, สำเนาบัตรข้าราชการ, สำเนาคำสั่งที่ได้รับการแต่งตั้งต่างๆ</p> <p>๒. หนังสือแต่งตั้งอนุญาตโตตุลาการ (อต.๑๐) พร้อมแบบประวัติ และแบบแสดงข้อเท็จจริง</p> <p>๓. สัญญาหลัก (สัญญาที่มีการกำหนดให้คู่กรณีระงับข้อพิพาททางอนุญาตโตตุลาการ)</p> <p>๔. สรุปข้อเท็จจริง</p> <p>๕. เอกสารหรือหลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงในคดี เช่น หนังสือทวงถาม, หนังสือบอกเลิกสัญญา, สัญญาเรียกค่าปรับ เป็นต้น</p>

หมายเหตุ : ในการแต่งตั้งอนุญาตโตตุลาการหน่วยงานของทางราชการที่ส่งเรื่องพิพาทมายังอัยการ เพื่อขอให้ช่วยพิจารณารับว่าต่างหรือแก้ต่างคดีพิพาทนั้น อาจทำให้การสรรหาบุคคลซึ่งจะมาเป็นอนุญาตโตตุลาการฝ่ายของตนด้วยตนเองก็ได้ หรือจะมีหนังสือขอให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นผู้ดำเนินการสรรหาบุคคลที่จะมาเป็นอนุญาตโตตุลาการ ก็ได้เช่นกัน

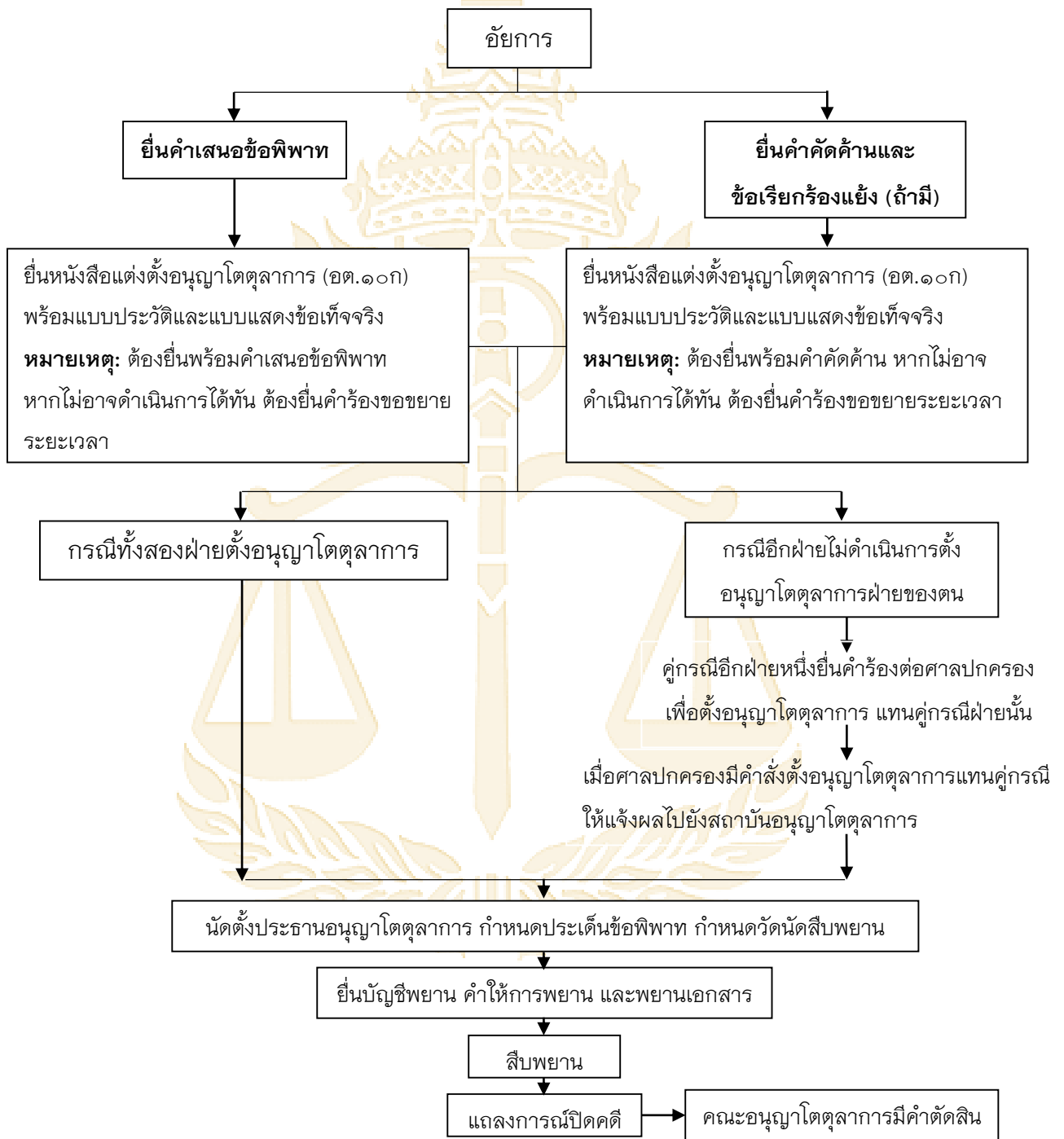
การปฏิบัติงานในการสั่งคดีของอัยการ มีขั้นตอนอย่างไร

เมื่อหน่วยงานของทางราชการได้ส่งเรื่องพิพาทมายังอัยการแล้ว อัยการจะทำการพิจารณา ดังนี้

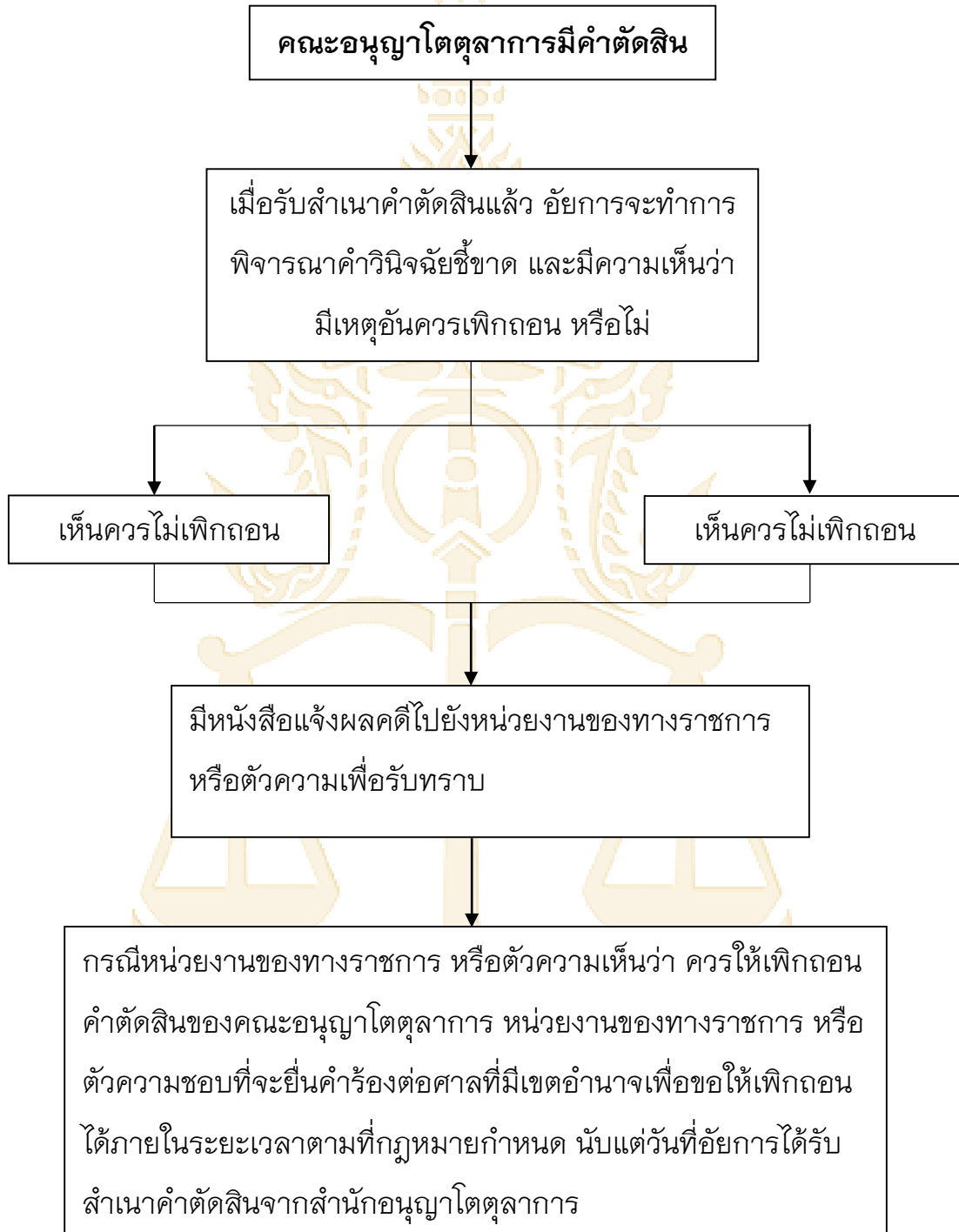

การปฏิบัติงานของอัยการในชั้นอนุญาโตตุลาการ มีขั้นตอนอย่างไร

เมื่ออัยการรับว่าต่างหรือแก้ต่างให้แก่หน่วยงานของทางราชการแล้ว อัยการ จะดำเนินการยื่นคำเสนอข้อพิพาท หรือยื่นคำคัดค้านและข้อเรียกร้องแย้ง (ถ้ามี) ซึ่งมี รูปแบบขั้นตอน ดังต่อไปนี้

การพิจารณาหลังจากที่ คณะอนุญาโตตุลาการมีคำตัดสิน มีขั้นตอนอย่างไร

ต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่

การส่งเรื่องให้อัยการดำเนินคดี หน่วยงานผู้ส่งต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการชั้นอนุญาตตุลาการ ได้แก่

๑. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการชั้นอนุญาตตุลาการ

เช่น ค่าธรรมเนียมในการยื่นคำเสนอข้อพิพาท, ค่าตัดถ่ายเอกสาร, ค่าพาหนะในการเดินทางไปยื่นเอกสารต่างๆ ที่สถาบันอนุญาตตุลาการ ฯลฯ การส่งเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่ต้องส่งมาพร้อมกับหนังสือนำส่งเรื่องให้ดำเนินการ ให้ส่งเมื่ออัยการมีหนังสือแจ้งให้ส่ง

- กรณีว่าต่าง ให้ส่งเช็คสั่งจ่ายในนาม “เงินนอกงบประมาณ สำนักงานอัยการสูงสุด” จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นห้าพันบาทถ้วน) ไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด (หนังสือนำส่งให้กราบเรียนอัยการสูงสุด) อาคารหลักเมือง ถนนหน้าหีบเผยแพร่งพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

- กรณีแก้ต่าง ให้ส่งเช็คสั่งจ่ายในนาม “เงินนอกงบประมาณ สำนักงานอัยการสูงสุด” จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) ไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด (หนังสือนำส่งให้กราบเรียนอัยการสูงสุด) อาคารหลักเมือง ถนนหน้าหีบเผยแพร่งพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

๒. ค่าใช้จ่ายในการพิจารณาชั้นอนุญาตตุลาการ

(ค่าป่วยการอนุญาตตุลาการและค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาชั้นอนุญาตตุลาการ) เป็นค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานผู้ส่งเรื่องต้องวางเงินที่สถาบันอนุญาตตุลาการ ซึ่งสถาบันอนุญาตตุลาการกำหนดให้คู่พิพาทแต่ละฝ่ายเป็นผู้วางเงิน ส่วนรายละเอียดค่าใช้จ่ายดังกล่าว เป็นไปตามที่สถาบันอนุญาตตุลาการกำหนด